

**Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında 1/590 numaralı
kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri
mazbataları**

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Say: 6/879

1 - IV - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 - III - 1933 toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbar mucibe ve kadro cetvelleriyle birlikte arz edilmiştir efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında tanzim olunan kanun lâyihası ilişik olarak sunulmuştur.

Kanun lâyihasına bağlı teşkilât kadrosu, altı senelik bir tecrübe neticesinde işlerin daha çabuk ve düzenli yürütülmesi için bu günkü teşkilâta yapılmasına lüzum görülen bazı değişiklikleri ihtiva ediyor. ve kadrodaki maaşlar yekûnunda 1932 bütçesindeki miktara nazaran (1116) liralık bir fark görülüyorsa da Başvekâletin kadrosunda ve teşkilâtında mevcut olmakla beraber tasarruf düşüncesiyle 1932 bütçesinde (L) cetveline alınmış ve yekûn itibarile senelik maaşları (8 400) liraya bağlı olan memuriyetler kadrodan çıkarılarak eski kadroya nisbetle mühim bir tasarruf temin edilmekte bulunmuştur.

Bu günkü kadroda memuriyet dereceleri arasındaki nisbetsizlik Başvekâlet memurlarının esasen dar olan kadro dahilinde 1452 numaralı kanun esasatına göre terfilerine imkân bırakmamaktadır. Bundan dolayı çalışkanlıkları, değerleri dairece takdir edilen memurların bir kaç terfi devresini bir derecede geçirmek zaruretinde kalmaları şevk ve gayretlerini hem kırmakta hem de yetiştirilmiş memurların hizmetlerinden tam istifade edildiği bir sırada diğer dairelerdeki daha yüksek maaşlı memuriyetlere geçmelerini intaç etmektedir. Bu vaziyetin işler üzerinde yaptığı tesir de ayrıca kayde değer. Mahzurları bertaraf etmek ve terfia hak kazanan değerli memurların kanunî haklarını almalarına imkân vermek için yeni teşkilâta buna göre esaslar ve kademeler konulmuştur.

Teşkilâttaki maaşlara karşılık olmak üzere beşinci dereceli müdevvenat müdürlüğü ile yedinci dereceli kavanin muavinliği ve açık bulunan bir kaç memurluk kaldırılmıştır.

Yedinci dereceden muavinlerle idare edilen daireler altıncı dereceden müdürlerin resen mesuliyet ve idarelerine verilmiş ve dairelerde 14, 12, 11, 10, 9 ve 8 inci derecelerde memurluklar vücude getirilerek deireye intisap eden bir memurun göstereceği ehliyet ve liyakate göre 1452 numaralı kanun esasatı dahilinde terfi ve terakki etmesine imkân verilmiştir.

Başvekâletin mühim işleriyle uğraşan müsteşarın tâli işlerle ve teferruatla işgal edilmemesini ve müsteşarın her hangi bir suretle gayubeti halinde müsteşarlık vazifelerinin mesul ve salâhiyettar bir

zat tarafından tedvirini temin için de kadroya dördüncü dereceden bir muamelât umum müdürlüğü konulmuştur.

Kadroda mafevk derecede memuriyet bulunmamaması hasebile terfi ettirilememek veya diğer vekâletlere nakilleri için uzun zaman bekletilmek gibi vaziyetlerin önüne geçmek maksadile Başvekâletin malûm olan hususî vaziyet ve ehemmiyetine binaen senelerce tecrübe edilerek muamelâta vukfları, her veçhile itimada liyakatleri dolayısıyla Başvekâletten ayrılmaları maslahata muvafık görülmeyen memurların terfiden mahrumiyet ve mağduriyetlerine mahal kalmamasını teminen 1452 numaralı knaunun onuncu maddesinden de mülhem olarak kanun lâyihasınının 13 üncü maddesine bunu telâfi edecek hükümler konulmuştur.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
Karar No. 23
Esas No. 1/590

25 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 - III - 1933 toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesi ve kadro cetvelleriyle birlikte Başvekâletin 1 - IV - 1933 tarih ve 6/879 numaralı tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale buyurulmuş olmakla Başvekâlet müsteşarı Kemal Beyefendinin hazır bulunduğu toplantışımızda keyfiyet tetkik ve müzakere olundu.

Başvekâlet dairelerinde işlerin daha çabuk ve düzenli yürütülmesi için, altı senelik bir tecrübeye istinaden, yapılması teklif olunan teşkilât hakkında gösterilen sebepler encümenimizce de muvafık görülmüş ve maddelerin bazılarında yapılan küçük tadillerle lâyihanın kabulüne karar verilmiştir. Yüksek Reisliğe arz olunur.

Dahiliye E. Reisi Na.	Rs. V.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza
Tekirdağ		Çanakkale	Burdur	Amasya	Ordu
M. Faik		Şükrü	Halit	Esat	Ahmet İhsan
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	
Samsun	Ordu	Kars	Muş	Zonguldak	
Zühtü	İsmail	Baha Tali	H. Reşit	Rifat	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 126
Esas No. 1/590

10 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29-III-1933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasınının gönderildiğine dair Başvekâletin 1 - IV - 1933 tarih ve 6/879 numaralı tezkeresi Dahiliye encümenininin mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınmakla Başvekâlet müsteşarı Kemal Bey hazır olduğu halde tetkik ve

mütalea edildi:

Lâyihanın birinci maddesinden 11 inci maddesine kadar olan kısmı Başvekâlet teşkilâtine bu teşkilâtın ifa edeceği vazife ve salâhiyetlere taallük eylediği cihetle encümenimizce üzerlerinde tevakkuf edilmeyerek mezkûr maddeler Dahiliye encümeninin tadilâtı dairesinde kabul olunmuştur.

Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunla tesbit edilen Başvekâlet kadrosu:

Derece	Adet	Maaş
1	1	150
5	2	80
7	7	55
8	1	45
11	17	30
12	9	25
14	9	20
	46	

(46) memurdan ibaret idi.

Bu lâyihanın 12 nci maddesine merbut cetvelle teklif edilen yeni teşkilât kadrosu ise:

Derece	Adet	Maaş
1	1	150
4	1	90
6	6	70
8	3	45
9	1	40
10	8	35
11	4	30
12	5	25
14	5	20
	34	

(34) memurdan ibarettir.

Her iki cetvelin mukayesesinden anlaşılacağı üzere yeni teşkilât kadrosu Başvekâlet memurlarının adedinde tasarrufu, derece ve maaş itibarile tezayüdü ve tahsisat itibarile de iki senedenberi mevkuf tutulan memuriyet maaşları da dahil olduğu halde 8 400 liralık bir eksikliği göstermektedir.

Az memurla çok iş görmek ve teşkilâtı mahdut olan Başvekâlet kadrosundaki memurları keyfiyeten takviye etmek esasına göre hazırlanmış olan bu kadro teklif veçhile 12 nci madde dahi encümenimizce tadil veçhile kabul edilmiştir.

Mafevki olmayan veya ilmî, fennî ve meslekî bir ihtisasa ihtiyaç gösteren veya uzun müddet şahıs tebeddül etmemesi Devletçe menfaati müstelzim olan memuriyetlerde bulunanlara her terfi müddeti geçtikçe zam yapılması ve bu zamların miktarlarıyla bu kabil memuriyetlerin Hükümetçe teklif edilecek bir kanun lâyihasile tayin edilmesi 1452 numaralı kanununun 10 uncu maddesi hükmü-iktizasından bulunmuş olmakla alelûmum Devlet kadrosunda bulunan bu kabil memuriyetler hakkında umumî bir kanun lâyihası tanzimine ihtizaren on üçüncü maddenin lâyihadan çıkarıl-

ması muvafık görülmüştür. 1933 bütçesi ile alâkadar olan bu lâyiha müstacelen müzakere buyulmak üzere umumî heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	R. V.				
Gümüşane	Konya	Aksaray	Çorum	Edirne	Elâziz
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Faik</i>	<i>H. Tahsin</i>
Isparta	Kırklareli	Kırklareli	Kayseri		Niğde
<i>Mükerrem</i>	<i>M. Nahit</i>	<i>Şerket</i>	<i>A. Hilmi</i>		<i>Faik</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Başvekâlet teşkilâtı; müsteşarlık, muamelât umum müdürlüğü, hususî kalem, kararlar, yazı işleri, neşriyat, evrak ve hazinesi evrak, daire ve levazım müdürlükleriyle hususî kanunlarla Başvekâlete bağlı olan dairelerden mürekkeptir.

MADDE 2 — Müsteşar; Başvekâlete ait işleri Başvekil namına tedvir ve murakabe eder.

MADDE 3 — Muamelât umum müdürü; umum muamelâta nezaret ve Başvekâlete ait işleri tedvir ve murakabe hususunda müsteşara yardım eder.

MADDE 4 — Hususî kalem bir müdürün idaresindedir. Başvekilin emir ve tevdi ettiği hususâtı ve şifre işlerini yapar.

MADDE 5 — Kararlar müdürlüğü; bir müdürün idaresindedir:

I - İcra Vekilleri Heyetine arzolunan kanun lâyihaları ile kararname tekliflerini ihzar ederek heyete arzeder.

II - İcra Vekilleri Heyetinden çıkan kanun lâyihalarını Büyük Millet Meclisine arz ve kararları tanzim ve Riyaseti Cümhura takdimden sonra tebliğ işlerini yapar.

III - Kanunların tefsir teklifleri ile kanun ve kararlara müteallik muameleleri yapar.

MADDE 6 — Yazı işleri müdürlüğü; bir müdürün idaresindedir.

I - İcra Vekilleri Heyeti kararnamelerinin hari-
cindeki kararnamelerin muamelelerini,

II - Başvekâletten doğrudan doğruya vekâlet

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Başvekâlet teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Başvekâlet teşkilâtı bir müsteşarın idaresi altında muamelât umum müdürlüğü, hususî kalem, kararlar, yazı işleri, neşriyat, evrak ve hazinesi evrak, daire ve levazım müdürlüklerinden mürekkeptir.

MADDE 2 — Müsteşar Başvekâlete ait işleri Başvekâlet namına tedvir ve Başvekâlet teşkilâtının vazifelerine nezaret ve bunların iyi yürümesini temin ile mükelleftir.

MADDE 3 — Muamelât umum müdürü; umum muamelâta nezaret ve Başvekâlete ait işleri tedvir hususunda müsteşara yardım eder.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Kararlar müdürlüğü; bir müdürün idaresinde:

1) İcra Vekilleri Heyetine arzolunan kanun lâyihaları ile kararname tekliflerine ait muameleleri ikmal eder.

2) İcra Vekilleri Heyetinden çıkan kanun lâyihalarını Büyük Millet Meclisine arz ve kararları tanzim ile Riyaseti Cümhura takdim ve tasdikten sonra tebliğ işlerini yapar,

3) Kanunların tefsiri tekliflerine ve kanun ve kararlara ait bütün işleri görür.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

ve dairelere yapılan tebligatı,

III - Başvekâlete vaki olan müracaat ve şikâyetlere ait muhabereleleri,

IV - Şûrayı devletten Başvekâlete gönderilen kararların tebligatını yapar.

MADDE 7 — Neşriyat müdürlüğü bir müdürün idaresindedir.

I - 1322 numaralı kanunun müdevvenat müdürlüğüne verdiği işleri yapar,

II - Kanun, tefsir, Büyük Millet Meclisi Heyeti umumiye kararlarına ait dosyaları tanzim ederek ileride Hazinei evraka devredilmek üzere saklar,

III - Başvekâlet matbaasını idare eder,

IV - Resmî gazeteyi çıkarır ve hesaplarını tutar,

V - Başvekâlet memurlarile mülga Sadaret mensuplarının sicil ve zat işleri muamelelerini yapar.

MADDE 8 — Evrak ve hazinei evrak müdürlüğü; bir müdürün idaresinde ve iki kısımdan ibarettir.

Birinci kısım :

Merkezdeki evrak ve dosya işlerini,

İkinci kısım :

Hazinei evrak işlerini yapar.

Bu şubenin müdür ve muavininden biri Başvekâletçe hazinei evrak dairesinin mesul âmiri olarak istihdam olunur.

MADDE 9 — Daire ve levazım müdürlüğü bir müdürün idaresindedir.

1 - Başvekâlet dairesinin dahilî hizmet ve inziyatını temin ve idare eder,

2 - Ayniyat muhasipliğini,

3 - Levazım ve kütüphane işlerini yapar.

MADDE 10 —

A - Müsteşar, muamelât umum müdürü, hususî kalem, kararlar, yazı işleri, neşriyat, evrak, daire ve levazım müdürleri Başvekilin inhası ve Reiscümhurun tasdikile tayin olunur.

B - (A) fıkrası haricinde kalan memurlarla kâtipler müsteşarın inhası ve Başvekilin tasdikile tayin olunur.

MADDE 11 — Âli iktisat meclisinin teşkilât ve vazifeleri hususî kanun ve talimatnamesine tâbidir.

MADDE 12 — Devlet memurları maaşatının

MADDE 7 — Neşriyat müdürlüğü; bir müdürün idaresinde :

1) 1322 numaralı kanunun Müdevvenat müdürlüğüne verdiği işleri yapar,

2) Kanunlara, tefsirlere ve Büyük Millet Meclisi Heyeti umumiye kararlarına ait dosyaları tanzim ederek ileride hazinei evraka devredilmek üzere saklar.

3) Başvekâlet matbaasını idare eder.

4) Resmî gazeteyi çıkarır ve hesaplarını tutar.

5) Başvekâlet memurlarile mülga sadaret mensuplarının sicil ve zat işleri muamelelerini yapar.

MADDE 8 — Evrak ve hazinei evrak müdürlüğü; bir müdürün idaresinde ve iki kısımdan ibarettir:

Birinci kısım :

Merkezdeki evrak ve dosya işlerini,

İkinci kısım :

Hazinei evrak işlerini yapar.

Bu şubenin müdür ve muavininden biri Başvekâletçe Hazinei evrak dairesinin mesul âmiri olarak istihdam olunur.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Âli iktisat meclisi ile Başvekâlete bağlı olan diğer dairelerin teşkilât ve vazifeleri hususî kanun ve talimatnamelerine tâbidir.

MADDE 12 — Devlet memurları maaşatının

MADDE 7 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Dahiliye encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanuna merbut (2) numaralı cetvelin Başvekâlet memurlarına ait olan kısmı yerine merbut (A) işaretli teşkilât kadrosu konulmuştur.

İcabında bu kadroda yazılı yüksek derece maaşı karşılık tutularak daha az dereceden memur tayin olunabilir.

MADDE 13 — Başvekâlet memurlarından mafevki olmayan veya şahıslarının değişmemesi vazifelerinin mahiyeti icabından bulunan merbut (B) cetvelinde adet, derece ve memuriyet unvanları yazılı memurlara bu kanunun neşri tarihinden itibaren her dört senede bir hizalarında yazılı nisbetlerde maaş emsali hâsıllarına zam yapılır.

MADDE 14 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 15 — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil ve Maliye vekili memurdur.

29 - III - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	<i>Dr. T. Rüstü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celal</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

tevhit ve teadülüne dair 1452 numaralı kanuna merbut (2) numaralı cetvelin Başvekâlet memurlarına ait olan kısmı yerine merbut (A) işaretli teşkilât kadrosu konulmuştur.

İcabında bu kadroda yazılı memuriyetlerden birinde daha küçük dairede bir memurun istihdamı caizdir. Kendisine Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair olan kanunun müsait olduğu derecesinin maaşı verilir.

MADDE 13 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Aynen kabul edilmiştir.

ñile kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Hükümetin 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Hükümetin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine merbut

(A) CETVELİ

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş Lira
1	Müsteşar	1	150
4	Muamelât umum müdürü	1	90
		2	
<i>Hususî kalem</i>			
6	Hususî kalem müdürü	1	70
10	» » memuru	1	35
12	» » Daktilo	1	25
		<u>3</u>	

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maas Lira
<i>Kararlar müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
8	Muavin	1	45
10	Memur	3	35
11	»	1	30
12	Kâtip	1	25
		7	
<i>Yazı işleri müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
9	Muavin	1	40
11	Memur	1	30
12	Kâtip	1	25
		4	
<i>Neşriyat müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
8	Muavin ve mütercim	1	45
10	Memur	3	35
11	Hesap memuru	1	30
12	Kâtip	1	25
14	»	1	20
		8	
<i>Evrak ve Hazinei evrak müdürlüğü</i>			
6	Müdür	1	70
8	Muavin	1	45
10	Memur	1	35
11	»	1	30
12	»	1	25
14	Kâtip	3	20
		8	
<i>Daire ve levazım müdürü ve ayniyat muhasibi</i>			
6	Müdür	1	70
14	Memur	1	20
		2	

(B) CETVELİ

Derece	Adet		Sene	Zam
4	1	Muamelât umum müdürü	4	%10
6	1	Hususî kalem »	4	%10
10	1	» » memuru	4	%10
6	1	Kararlar müdürü	4	%10
10	3	» memuru	4	% 8
6	1	Yazı işleri müdürü	4	%10
11	1	» » memuru	4	% 8
6	1	Neşriyat müdürü	4	%10
10	3	» memuru	4	% 8
11	1	Hesap »	4	% 8
<i>Evrak ve Hazinei evrak</i>				
6	1	Müdür	4	%10
10	1	Memur	4	% 8
11	»	»	4	% 8
12	1	»	4	% 8

